

SYDSLESVIG | kort fortalt 2018-2019

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Archaeological Border complex
of Hedeby and the Danevirke
World Heritage since 2018

Stedet hvor kongeriget Danmarks historie begynder...

DANEVIRKE MUSEUM

www.danevirkemuseum.de

SYDSLESVIG | kort fortalt **2018-2019**

Indhold

	side
Året i SSF	6
<i>Jon Hardon Hansen: Tak for sidst!</i>	8
Sydslesvigprisen 2019	22
Dronningens besøg	24
<i>Et historisk kongelige besøg i Sydslesvig</i>	26
Begivenheder i mindretallet	46
2020	58
<i>Jens A. Christiansen: Det danske mindretal og 1920-jubilæerne</i>	60
Samarbejdet med Danmark og Tyskland	66
Julemærket 2019	72
Adresser: SSFs sekretariater	74

Forsiden: Dronning Margrethe i den historiske portåbning til Norden ved Danevirke Museum.

SYDSLESVIG | kort fortalt

Nr. 2, november 2019

Redaktion & layout: Lars Erik Bethge

Udgivet af Sydslesvigsk Forening

Norderstr. 76

D-24939 Flensburg

www.syfo.de

Tryk: Flensburg Avis

Fotos: Sydslesvigsk Pressetjeneste, Flensburg Avis, Sven Geißler, Tim Riediger, Lars Salomonsen, Martin Ziemer

Forord

Da Sydslesvigsk Forening sædvanen tro i starten af november stoppede op og på sit landsmøde gjorde status over det sidste år i det danske mindretal, var der god grund til at være tilfreds.

SSFs udvikling er i en god gænge. Der er masser af aktivitet, og vi kan stadig stolt berette om en beskeden medlemsfremgang - i en tid, hvor alle medlemsbårne organisationer og foreninger ellers kæmper med vigende medlemstal.

Det danske i Sydslesvig er så populært som nogensinde. Det fik vi også bekræftet, da Dronningen åbnede 2020-festlighederne ved det største kongelige besøg hos det danske mindretal i dets snart 100-årige historie.

Vi har meget at glæde os over, og vi har endnu mere at glæde os til, nu hvor det store jubilæumsår 2020 står foran døren. Vel mødt til festlighederne.

Jens A. Christiansen
SSFs generalsekretær

Livlig folkelig basis

Mindretallets daglige liv for de voksne foregår i høj grad i SSFs omkring 70 distrikter. Det er her, hvor det lokale danske fællesskab plejes, og årets højtider festligholdes.

Aktiviteter, der kræver en større medlemsskare, som kulturtilbud, foredrag, sprogkurser og udflugter til Danmark og i Sydslesvig, organiseres af amtsstyrelserne og amtskonsulenterne, der til dagligt støtter distrikternes arbejde.

De lokale og regionale tilbud spænder fra klassiske forsamlingshusmøder til aktiviteter for børnefamilierne. Hvert distrikt og hvert amt afgør for sig selv, hvilke tilbud, der er de bedste til deres medlemsskare.

2018

1.670 arrangementer

53.239 deltagere

i distrikter & amter

Tak for sidst!

En stor hovedorganisation som SSF med dens bredt spændende opgaver har hvert år mange at sige tak.

I år er det oplagt at begynde med at takke Hendes Majestæt Dronning Margrethe II. Regentens besøg i Sydslesvig og Slesvig-Holsten i begyndelsen af september var rent ud sagt overvældende. Det siger mindretallet af hjertet tusind tak for.

Alle kan vi være dybt taknemmelige for, med hvilken entusiasme, med hvilken glæde, interesse og åbenhed Majestæten entrettede Sydslesvig og vores mindretalsverden.

Som regel varer et statsbesøg to dage. Men Dronningen afsatte hele fire dage af sin kostbare tid til at kunne dykke mere omfattende ned i det mangefacetterede danske virke syd for grænsen.

Hvor end Dronningen havde meldt sin ankomst, var mindretallet, trods det regnfulde vejr, mødt talstærkt op for at give Majestæten en varm og værdig modtagelse. Derfor skal der lyde en stor tak til de mange tusind mennesker – børn, unge, voksne og ældre – der viftende med Dannebrog hjerteligt og glad hilste Majestæten velkommen i Sydslesvig. Om det var på kajen i Flensborg ved Dronningens ankomst eller ved hendes afsked samme sted. Om det

var på skolerne, alderdomshjemmet, biblioteket, ved kirkerne, på Danevirke, i Kobbermølle, i Frederiksstad, Slesvig, hos friserne i Risum eller på Flensborghus, så viste mindretallet sin udelte begejstring over Majestæstens besøg.

Stor tak til alle som med deres store engagement har været med til at forberede Dronningens besøg og på selve dagen har sørget for, at alt, hvad vi havde forberedt os på, lykkedes på bedste måde.

Tusind tak til SSFs mange ulønnede bestyrelsesmedlemmer samt frivillige hænder, der var med til at sørge for, at alt klappede fint. Tusind tak til SSFs ansatte på generalsekretariatet og amtssekretariatene for den ekstra indsats, de ydede både forud og under Dronningens besøg.

Tusind tak til Kgl. Dansk Generalkonsulat i Flensborg og generalkonsul Kim Andersen, som formidlede den protokollariske ramme, inden for hvilken Majestæstens besøg lykkedes på allerbedste måde.

Alt i alt et både historisk og minderigt officielt besøg, H.M. Dronningen betænkte sit danske mindretal i Sydslesvig med. Det vil huskes langt ud over 100-året for grænsedragningen i 2020, og huskes som en kolossal stor national støtte til danskheden syd for grænsen.

Der skal lyde en stor tak til SSFs støtter hjemme i Danmark. Det gælder regeringen, Folketinget og frem for alt Sydslesvigudvalget, som med stor veneration for mindretallet bevilliger den største del af de økonomiske midler, der til dagligt sikrer, at dansk sprog og kultur er og fremadrettet forbliver en levende del i Sydslesvig.

Det gode samarbejde med det folkelige bagland i Danmark, som Grænsforeningen repræsenterer, fungerer fint i nu snart 100 år. De mange fællesprojekter og fællesarrangementer, SSF i løbet af et år gennemfører sammen med Grænsforeningen, forbigår ikke den danske offentligheds opmærksomhed. Om det er Folkemødet, de Historiske Dage i København, Folketingsturen, Rejsemessen i Herning etc er alle

disse tiltag et bidrag til den fælles overordnede sag, at bevare og fremme danskheden i Sydslesvig.

Dronningebesøget har også vist, at vi i vort forhold til vores tyske nabo med hastige skridt nærmer os et "for-hinanden". Netop det erfarer SSF i disse år i samarbejdet med vore tyske partnere i Flensburg, Kiel og Berlin. Det konstruktive samspil genspejler sig også i de fælles forberedelser på tværs af grænsen, der pågår op til festlighederne omkring 100-året for Genforeningen og markeringen af grænsedragningen.

Dialogen og samarbejdet mellem Det Sønderjydske Præsidium og 2020-Komiteen er forbilledlig. Der skal i den forbindelse lyde en stor tak til Præsidiets og Komiteens, som har inddraget det danske og tyske

mindretal - repræsenteret ved SSF og BDN - i planlægningen af 2020-fejringerne i Danmark.

En tak skal rettes mod Slesvig-Holstens mindretalskommitterede Johannes Callsen, der ikke mindst har været med til at muliggøre et historisk møde mellem Forbundsrådspræsidenten Daniel Günther og Mindretalsrådet i Forbundsrådet i Berlin i juni i år.

Hvad ville SSF være uden sine mange ildsjæle og ca 16.000 medlemmer? De er grundlaget og basis for, at det danske folkelige og kulturelle liv rundt om i landsdelen på bedste vis blomstrer i SSFs 67 distrikter og syv amter.

Dronningebesøget har ganske vist styrket samhørigheden om dansk sprog og kultur og viljen til i fællesskab at virke for det danske.

Grundlaget for alt dansk forenings- og institutionsliv er det folkelige og kulturelle fundament, som SSF i snart 100 år har haft ansvaret for at bevare og fremme.

Må dette fundament styrkes gennem en fortsat medlemsfremgang og medlemmernes klare bekendelse til danskheden, som den lever syd for grænsen.

Jon Hardon Hansen

DE DANSKE ÅRSMØDER

24.-26. maj 2019

NORDEN møder Sydslesvig - *vi knytter bånd*

INA SIGEL

Årsmøderne 2019

Årsmøderne lå i år kort før Folketingsvalget, og således måtte man give afkald på mange repræsentanter for det officielle Danmark. Til gengæld var der mange gæster fra de nordiske lande og Danmarks-Samfundet. I centrum stod både Foreningen Nordens 100-års jubilæum og 800-året for Dannebrog.

Dårligt vejr sørgede for mådeholdent fremmøde, og således var der i 2019 færre deltagere end i de forudgående år. Arrangøren SSF forventer dog et stærkt fremmøde igen i **2020**, hvor årsmøderne danner rammen for mindretallets festlighed i anledning af jubilæumsåret. I årsmødeweekenden den 19. til 21. juni fejres både SSFs og mindretallets 100-års fødselsdag.

2019

32 lokale møder og fester
5 regionale folkefester
11.548 deltagere

Dansk kultur

Sydslesvigsk Forening på alle pladser arrangerer hvert år et væld af danske kulturtilbud i alle Sydslesvigs regioner.

Der har også i 2017-2018 været klassiske koncerter, opera, klassisk og moderne teater, popkoncerter, rock, folkmusic, jazz, sangaftener, danske biograffilm, foredrag, ture og meget mere.

SSFs tilsluttede foreninger, som f.eks. Sydslesvigs danske Kunstforening eller Foreningen Norden, organiserer derudover kunststillinger, foredrag, forfatterlæsninger og andre tilbud til det kulturinteresserede publikum.

På denne måde er mindretallet fuldt på højde med, hvad der rører sig indenfor dansk og nordisk kulturliv.

SSFs bidrag til den store fælles fest for den nyudnævnte UNESCO-verdensarv Hedeby-Danvirke var en vellykket koncert med Helene Blum og Harald Hugaard.

SSF Kultur

SSFs Kulturudvalg og Teater- & koncertudvalg har i 2018-2019 hentet en lang stribe af professionelle danske kunstnere og ensembles til Sydslesvig.

Et særligt highlight er vores koncertrække *Jazz på Flensborghus*, der formår at trække verdensnavne til Sydslesvig og dermed sætter Flensborg på landkortet midt imellem København, Aarhus og Hamborg. Koncerterne finder sted en torsdag eller fredag aften og kan fint kombineres med et weekendophold i byen. Jazzkoncerterne og SSFs øvrige tilbud findes bl.a. på facebook under SSF Kultur.

2018

28 pop/rock/jazz koncerter

10 klassiske koncerter

1 folk baltica-koncert

9 Spil-Dansk arrangementer

19 teaterforestillinger

49 børneteaterforestillinger

2.561 børn

Mangfoldigt tilbud til de ældre i mindretallet

De lokale ældreklubber under SSF har også i det forgangne år opretholdt et højt aktivitetsniveau. Selv om seniorer i dag har så meget at tage sig til, så mange tilbud at vælge imellem og så mange andre sociale kontakter, at nogle fravælger ældreklubberne, er der stadig mange, der nyder samværet med jævnaldrende i danske rammer. Derfor har også SSFs amter succes med arrangementer til seniorer indefor deres område.

Det lokale og regionale samvær suppleres med gode, centrale tilbud fra SSFs Humanitære Udvalg, som tilbyder udflugter, foredrag, teater, film og meget mere med særligt sigte på denne aldersgruppe.

2018

821 arrangementer
13.093 deltagere

500–811

811–1250

1250–1864

1800–1864

1866

1920

GRENZLAND GRÆNSELANDET

Die politischen Grenzen zwischen den dänischen, friesischen und deutschen Herrschaftsbereichen verändern sich immer wieder.

De politiske grænser mellem danske, franske og tyske magtcentre skiftede flere gange.

MA
MA

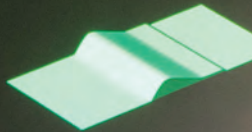
Der Weg
mit Eisen
Mauern
wider-
ständig,
sowohl
bei Tru-
men
Bau-
arbeiten
wie er
sowohl
und Tru-
men
iglich

DÄNISCHER
GESAMTSTAAT
HELSTADEN

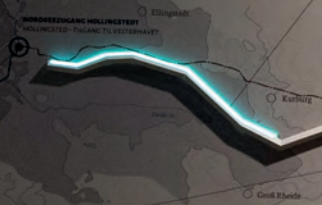
HERZOGTUM
SCHLESWIG
HERTUGDOMMET
SLESVIC

SCHLESWIG
SLESVIC

KÖNIGREICH
HOLSTEIN
KÖNIGREICH

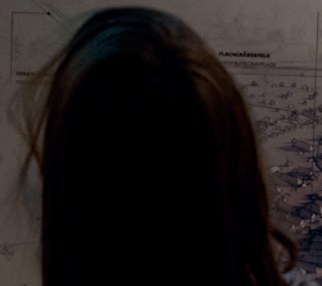
Krummwall Krumvolden

HANDELSPLATZ HANDELSPLADS

Hallingstedt ist in der Wikingerzeit von 9. bis ins 11. Jahrhundert das bedeutendste Fernhandelszentrum Nordsees und Skandinavien. Hier versammelten sich Handwerker, die unter anderem Gold und Werkzeuge schmelzen sowie Glasperlen und Käse herstellen.

1. Vikingetid - fra 800- til 1000-tallet - er Hallingstedt Nordens vigtigste handelscenter. Derfor lever her ofte specialiserede håndværkere som guldsmide, værkstøbere, glasperlelavere og køsemagere.

Sydslesvigprisen 2019

Sydslesvigprisen fra Oberst H. Parkovs Mindefond går til Ingrid Munnecke fra Bøglund.

Ingrid begyndte sit frivillige arbejde for SSF i Bøglund i 1984. Siden da har SSF i Gottorp Amt nydt godt af hendes evner som organisator og tovholder.

Fra 2001 til 2019 har hun som lokal SSF-formand været omdrejningspunktet for det danske foreningsarbejde i Bøglund Forsamlingshus, hvor hun sammen med en flittig bestyrelse stod for et væld af arrangementer. Det har ikke kun SSF men også SSW, seniorklubben (hun grundlagde), den Danske Menighed for Midt- og Sydangel, Grænseforeningen Bjerringbro og mange andre nydt godt af.

Sydslesvigprisen overrækkes årligt til en person, som har gjort en ihærdig og trofast indsats i basisarbejdet for mindretallet.

M

Hendes Majestæt Dronningens besøg i Sydslesvig

I starten af september var Hendes Majestæt Dronning Margrethe II på et udsævanligt langt besøg i Slesvig-Holsten og hos det danske mindretal.

Danmarks regent opholdt sig i Sydslesvig hele fire dage i træk. Ingen dansk monark har været så længe i området, siden det blev tysk i 1864.

Et historisk kongeligt besøg i Sydslesvig

Da ”Dannebrog” den 2. september lagde til kaj ved Skibbroen i Flensborg, var det hele 41 år siden, at kongeskibet havde lettet anker sammesteds. Dronning Margrethe havde selv ønsket at besøge Sydslesvig som optakt til det store jubilæumsår 2020, hvor 100-året for Genforeningen festligholdes.

På programmet for statsbesøget den 3. til 6. september stod officielle besøg hos delstaten Slesvig-Holsten, hos store danske virksomheder i regionen og hos det danske mindretal.

Hele ti gange var Hendes Majestæt i løbet af de godt fire dage på besøg i det danske mindretals institutioner og foreninger rundt omkring i Sydslesvig. Efter ankomsten lagde hun ud med et besøg på Dansk Alderdomshjem i Flensborg, hvor hun talte med beboerne om, hvordan det har været at være dansk i Sydslesvig efter folkeafstemningen i 1920.

I de følgende dage besøgte hun det danske gymnasium Duborg-Skolen i Flensborg, Helligåndskirken i Flensborg, Danevirke Museum ved Slesvig, den danske menighed i Frederiksstad, Paludanushuset sammesteds, hvor hun mødte repræsentanter for mindretallets basis på vestkysten, den dansk-frisiske skole i Risum og Dansk

Centralbibliotek i Flensborg. Derudover var hun gæst ved mindretallets store festmiddag på A. P. Møller-Skolen i Slesvig og mindretallets afskedsreception på Flensborghus.

I alt mødte Dronningen ved arrangementer og besøg mere end 1200 medlemmer af det danske mindretal. Dertil kom tilskuere i tusindvis, der tog imod Hendes Majestæt ved de forskellige besøgssteder. Mange steder var hele danske børnehaver og skoler af huse for at tage imod deres Dronning - tildels i styrtende regnvej. Begejstringen og rørtheden vakte opsigt selv hos garvede følgere af Dronningens rejser. ”Jeg har ikke før oplevet så intens en interesse og så stor en glæde hos nogen som hos sydslesvigerne”, sagde DRs kulturkorrespondent efterfølgende til Flensborg Avis.

Dronningens besøg har ikke kun været en stor fælles oplevelse, som har styrket sammenholdet indenfor mindretallet og dets bånd til Kongehuset. Det har også på helt uvurderlig måde været med til at vise danskerne i Danmark, at mindretallet ikke er et lukket, forstenet fortidslevn fra 1920. Det danske mindretal er et sprællevende og åbent fællesskab, der er gået med tiden og har fundet frem til en moderne identitet.

 Dansk Alderdomshjem

 Kobbermølle Industrimuseum

M

Hun imponerede sin Dronning

Under Dronningens besøg på Duborg-Skolen i Flensborg fortalte Johanne Juul Olsen om, hvordan det er at vokse op mellem to samfund, med både danske og tyske traditioner og have et "hjertehjem" som hedder Danmark.

Under det obligatoriske pressemøde to dage senere på kongeskibet Dannebrog fremhævede Majestæten Johannes tale som et af højdepunterne under besøget og kaldte den "en af de bedste, jeg har hørt".

Det gjorde ikke kun mindretallet stolt af dets unge, den 18-årige gymnasieelev blev også mediernes yndling i forbindelse med besøget.

Duborg-Skolen

Helligåndskirken

M

Hendes Majestæt deltog i en festgudstjeneste med repræsentanter for Sydslesvigs 27 danske menigheder i Helligåndskirken.

M

A. P. Møller-Skolen

Festmiddag, A. P. Møller-Skolen

Festmiddag, A. P. Møller-Skolen

Under Hendes Majestæts visit i Frederiksstad besøgte hun den danske menighed i Mennoniterkirken og mødte mindretallets græsrodter i Paludanushuset.

Paludanushuset

M Danevirke

M Danevirke

M

På Danevirke Museum fik Dronningen præsenteret en række fund, der er gjort ved Danevirke i de sidste år. Der var både genstande fra jernalderen, vikingetiden og krigen i 1864.

M

Dansk Centralbibliotek

M

En gave til hjertet

Ved en afskedsreception på Flensborghus fik Dronning Margrethe på mindretallets vegne foræret en særlig afskedsgave.

Det er en forgyldt afstøbning af et smykke fra vikingetiden, som blev fundet i nærheden af Danevirke for få år siden. Originalsmykket af kobber (foto forneden), som ikke er tilgængeligt for offentligheden, blev vist til den arkæologi-begejstrede Majestæt, da hun så på fund i Danevirke Museum - uden dog at hun kendte til gaven.

Risum Skole/Risem Schölj

Friisk Foriining, Risum

M

Under afskedsreceptionen på Flensborghus tog Dronningen ordet og takkede ”for disse fire helt særlige dage”. ”Jeg har set frem til denne rejse, men den har overtruffet mine vildeste forventninger”, sagde hun og sluttede: ”I er sandelig ikke glemt”.

M

Flensborghus

M

Bevæget afsked

Flere tusinde mennesker var mødt op på Flensborg havn for at se Dronningen forlade Sydslesvig igen.

Et stort kor bestående af danske kor og sanggrupper fra området sang for Margrethe II, der blev stående ved rælingen for at lytte til "Hvor smiler fager den danske kyst". Mens flere og flere ved kajen faldt ind i de følgende sange - SSF havde uddelt sangblade - gled Dannebrog langsomt fra kaj.

Majestæten viste sig på øverste dæk og vinkede farvel, mens Kongeskibet blev ledsaget ud af havnen af talrige sejlere.

CHRIS
Lejrsko

Skoleforeningen overtager Christianslyst

I maj meddelte Dansk Skoleforening for Sydslesvig, at den ved årsskiftet 2019-2020 overtager lejrskole- og kursuscentret Christianslyst fra Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger (SdU). Baggrunden for denne beslutning, der faldt i samråd med Folketingets Sydslesvigudvalg og Grænseforeningen, er, at institutionen i de sidste år har haft vanskeligheder ved at få økonomien til at løbe rundt.

De involverede parter var dog enige om, at Christianslyst spiller en vigtig rolle som "Sydslesvigs gæsteværelse". Grænseforeningen vægter centrets betydning for kontakten mellem Danmark og Sydslesvig så højt, at den stiller en garanti på 1 million kroner over fem år til dækning af uventet stort tilskudsbehov og delvis dækning af opgaver med vedligehold.

CHRISTIANSLYST
Lejrskole og kursuscenter

Ny provst finder nye præster

Hasse Neldeberg Jørgensen, der kommer fra Askov, overtog den 1. marts hvervet som provst og formand for Dansk Kirke i Sydslesvig (DKS).

Dermed har han blandt andet arvet den tunge opgave at finde menige præster fra Folkekirken til sognene syd for grænsen. For tiden er flere danske præstestillinger i Sydslesvig ubesatte, og en hel række af de danske præster nærmer sig pensionsalderen. Et rekrutteringsfremstød ad nye kanaler og moderne elektroniske veje ser dog allerede ud til at have båret frugt. Interessen for præstehvervene i Sydslesvig er blevet større igen.

Færre institutioner?

I Dansk Skoleforening fortsætter diskussionen om en ny opstilling på baggrund af store økonomiske udfordringer. Foreningen har med støtte fra Sydslesvigudvalget fået analysefirmaet Moos-Bjerre til at gennemlyse foreningens økonomi. Forrige års ophedede debat om mulige skolelukninger er sat i bero, indtil et samlet overblik foreligger.

I **2020** vil Skoleforeningen sammen med Grænseforeningen og SdU gennemføre projektet "Ung genforening". Sydslesvig skal tømmes for skolebørn i uge 20. Meningen er, at de skal deltage i undervisningen nord for grænsen og samtidig bo hos værtsfamilier i Danmark.

Ungdommens konference

Efter at Det Sydslesvigske Samråd i en række år har sat sig selv og mindretallets medlemmer stævne på en årlig "Sydslesvigskonference", har man 2019 valgt at gå nye veje. Inspireret af aldersgennemsnittet ved de hidtidige konferencer blev det besluttet i stedet at gennemføre et Fremtidsværksted for de unge.

Mere end 120 unge deltog i ungdomskonferencen på Dansk Centralbibliotek, der var organiseret af Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger (SdU). Udover bevidstgørelsen om, at de unge har deres egne interesser, kom der også lektier til de ældre generationer ud af dagen. Hver organisation fik læst, påskrevet og nogle tips med hjem. De handlede blandt andet om en bedre, tidssvarende kommunikation af deres tilbud til de unge.

Flensborg Avis 150 år

I 1869 grundlagde Gustav Johannsen en dansksproget avis i Flensborg, der i den prøjsiske tid frem til 1920 skulle udvikle sig til Sønderjyllands mest læste dagblad. Efter folkeafstemningen i 1920 og grundlæggelsen af de danske mindretalsorganisationer blev det så til de danske sydslesvigeres centralorgan, der er uundværligt for meningsdannelsen og samholdet.

Flensborg Avis har haft en omtumlet historie og står i dag overfor de samme udfordringer som alle professionelle, trykte medier, der kæmper med konkurrencen fra gratisnyhederne og de sociale medier.

Men det dæmpede ikke humøret, da mediehuset havde inviteret gæster, medarbejdere og tidligere medarbejdere til en stor gallåften i starten af oktober for at fejre avisens 150-års fødselsdag.

Foto: Flensborg Avis/Tim Riediger

Ny samarbejdsaftale for Det Sydslesvigske Samråd

Edfter lange og hede debatter om strukturelle forandringer i mindretallet har Det Sydslesvigske Samråd i starten af 2019 forlænget sin samarbejdsaftale. Et flertal i rådet, hvor alle danske mindretalsorganisationer er repræsenteret, vil som hidtil fortsætte som et uforpligtende koordineringsgremie.

Samtidig er det blevet besluttet, at organisationernes forretningsførere skal undersøge mulighederne for en bedre koordinering omkring samarbejdsfladerne og områder der kunne være genstand for en bedre arbejdsdeling.

Dansk-tysk mindretalsmodel som verdens arv

Arbejdet med en fælles indstilling af det dansk-tyske grænseland til UNESCO som "immateriel kulturarv" fortsætter.

I 2019 er der bl.a. blevet gennemført borgermøder i Syd- og Nordslesvig og arrangementer med elever fra de tre mindretalsgymnasier i grænselandet, for at inddrage mindretallenes medlemmer i processen. Ansøgningen og en ansøgningsvideo skal de to stater aflevere til UNESCO i marts 2020.

SSF har sammen med det tyske mindretals Bund Deutscher Nordschleswiger taget initiativ til fremstødet, der allerede har bragt samlivet mellem flertal og mindretal i grænselandet på de nationale lister over immateriel kulturarv i Danmark og Tyskland.

Borgermøde i Syds

*Samlivet i det danske og det danske
og det danske
immaterielle k*

Flensborghus, 9. marts

dslesvig

lansk-tyske grænseland e mindretals kulturarv

ts 2019

Mindretallet og Grønsesforeningen startede 2020-aktiviteterne på Folke-
mødet 2019, hvor kong Christian X (alias Alexander von Oettingen) kom
ridende på sin hvide hest for at fortælle om sit syn på 1920.

A man in a historical military uniform, including a blue and white jacket with gold buttons and a blue and white cap, is riding a white horse. He is looking towards the camera. The background shows a crowd of people and trees under a clear blue sky. A sign in the background reads "INTERNATIONAL SCENE EVENTS ARE IN EXHIBITION C3C".

2020

Det danske mindretal tager på mange måder del i de store festligheder i anledning af 100-året for folkeafstemningen om den dansk-tyske grænse.

Udover at deltage i højtidelighederne i Danmark står mindretallet for en række egne arrangementer og aktiviteter. Højdepunktet vil være de danske årsmøder, hvor også SSFs 100-års-fødselsdag fejres.

Desuden vil der være en hel stribe aktiviteter, hvor mødet mellem danskere og sydslesvigere, det dansk-tyske forhold og den vellykkede mindretalspolitik står i centrum.

Se alle mindretallets 2020-aktiviteter på www.syfo.de/2020

Det danske mindretal og 1920-jubilæerne

Når vi om føje tid tager hul på det store jubilæumsår 2020, så bliver det en glædelig fest med blandede følelser.

For Sønderjyllands genforening med Danmark har altid været en glædelig begivenhed også for os danske syd for grænsen, ingen tvivl om det. Og selvfølgelig vil vi også være med til højtidelighederne i Sønderjylland og København, hvor vi sammen med vores landsmænd fejrer, at de danske sønderjyder endelig kom tilbage til det land, hvor deres hjerte hørte til. Men det danske mindretals historie er en anden.

Nederlag i 1920 og 1945

1920 var for det danske mindretal et nederlagets år. Der kom ingen konge eller prins på en hvid hest for at forløse det. De danske i Sydslesvig måtte se den kolde realitet i øjnene, at deres håb om at høre til Danmark ikke blev delt af flertallet.

Vores forfædre og -mødre er dem, der "blev tilovers" i Tyskland, og på trods af deres store skuffelse ikke gav op. Indenfor rammerne af det nye liberale demokrati i Tyskland grundlagde de SSF og de andre danske organisationer, vi i dag betragter som kernen i det danske mindretal.

Men målet var stadig klart og genforeningshåbet atter stort, da den danske bevægelse blussede op igen i 1945. Efter erfaringerne med nazidiktaturet gjorde mange, der havde stemt tysk i 1920, op med sig selv, familiehistorien og fortiden og valgte et dansk ståsted. Desto større var skuffelsen, da dette hverken fandt forståelse i Danmark eller hos den britiske besættelsesmagt, der havde magten i Slesvig-Holsten.

Set på den baggrund er det et mindre mirakel, at 100-året for 1920 i dag også er grund til fest syd for grænsen – og også hos det tyske mindretal i Danmark, for den sags skyld.

Fremsynede forfædre og -mødre

Det kan vi takke vores fremsynede forgængere for, der i stedet for at bide sig fast i en utopisk drøm besluttede sig for at gå dialogens vej – vel at mærke uden at opgive sig selv. De har banet vejen for, at vi i dag holder fast i det danske og Danmark uden at tilstræbe en grænseflytning, der atter ville bringe ufreden til vores breddegrader.

I dag kan vi acceptere, at resultatet af folkeafstemningen i 1920 grundlæggende var et demokratisk udtryk for

den reelle sammensætning i afstemningszonerne – og at forudsætnin-
gerne ikke har ændret sig. I dag kan
vi også forstå, hvorfor Kong Christ-
ian X og den daværende regering i
1945 ikke kunne omfavne de mange
sydslesvigere, der henvendte sig til
dem med ønsket om en grænserevi-
sion. At de daværende generationer
ikke lod sig slå ud af deres dybe
skuffelser, men tog udfordringen op
og holdt fast i deres danske hjerte-
sag under særdeles vanskelige kår,
har været forudsætningen for, at
det danske mindretal lever i bedste
velgående.

Kulturel autonomi

I dag er vi loyale medborgere i dette
land, og det kan vi trygt være, fordi
forholdet mellem dansk og tysk i
området har fundet et nyt fredeligt
og respektfuldt leje i de sidste 60 år.
Med Bonn-København Erklæringerne
lagde de to lande fundamentet for en

fredelig sameksistens, der netop byg-
ger på accepten af, at landene ikke
kun har ét sprog og én kultur, men
at der også skal være plads til de
hjemmehørende mindretal. Indenfor
de folkeretlige og mindretalspolitiske
rammer har det danske mindretal
med tiden opnået en helt særegen
form for kulturel autonomi. Den
trofaste støtte fra Danmark og den
voksene ligestilling i Slesvig-Holsten
har gjort det muligt, at vi i Sydsles-
vig kan pleje dansk sprog, kultur og
identitet.

Forening uden genforening

Vores mangfoldige danske organi-
sationer, institutioner og foreninger
sørger for, at medlemmerne ikke kun
kan leve en hverdag, der er så dansk,
som hver enkelt bare måtte ønske
det, men at vi også vedligeholder
båndene til Danmark og knytter nye.
Vi plejer kontakten til Folketinget,
regeringen, regioner og kommuner.

Vores institutioner og organisationer samarbejder fagligt med kolleger i Danmark. Vores foreninger spiller med i danske turneringer, deltager i landsdækkende arrangementer og har danske venskabsforbindelser. Vores skoler organiserer ophold i Danmark, så eleverne kan lære hverdagen dér at kende. Omvendt giver lejrskoler, kursuscentre og museer danskere mulighed for at opleve den gamle landsdel Sydslesvig og dens danske befolkningsdel. Vi oplever til dagligt en folkelig og kulturel forening med Danmark uden at statsgrænsen har flyttet sig. Og det hele foregår i fred og fordragelighed mellem danske og tyske. Det er Sydslesvigs positive budskab i det store jubilæumsår 2020.

Mindretallet er sin egen

Hvis der er noget, der har været særdeles glædeligt ved Hendes Majestæt Dronningens besøg i Sydslesvig i starten af september, så er det, at hun klart har givet udtryk for forståelse for, at det danske mindretal hører med til danskheden, selvom det lever under helt egne betingelser.

Hun udtrykte respekt for dem, der valgte den danske side i en tid, hvor "det bestemt ikke var gratis". Men hun udtrykte også beundring for den nye form for dansk-tysk samliv i grænselandet og forståelse for en ung generation, for hvem det ikke længere handler om at vælge én side og dermed fuldstændigt at udelukke den anden.

Ved folkeafstemningen i 1920 havde befolkningen for første gang den fri demokratiske ret til at bekende sig dansk eller tysk. I dag er det en selvfølge.

Man kan være dansk og tilknyttet Danmark, selvom man lever integreret i tyske omgivelser og også har et positivt forhold til tysk kultur – og uden at man nødvendigvis kender alle detaljerne i det "rigsdanske" hverdagsliv. Men det kræver en hel del forklaring i vore dage, hvor de historiske rødder for mange i Danmark ikke længere er så synlige.

Desto mere betydningsfuldt er det for os i det store jubilæumsår 2020 at gøre tydeligt, at det danske mindretal hører til Danmark – ja, at vi endog gør Danmark lidt større.

Jens A. Christiansen

SAS
WÄHLST!
ERHALD SIE DRINGE STIMME NACH EINIGEN
DEUTSCHEN KANDIDATEN

Wählt
die Heimatpartei
SSW

DE STIMER
MOD GRÆNSEN

FRA SÜDBETLAND OG ØST-
PROSEN STIMER DE UBERNEDE
BEFOLKINGER MOD NORD OG
VÆST-I SYDSLESVIG OPFANGES
DE SOM I EN RUSE -
VIL NETTET KUNNE HOLDE FOR
STANDS STRØMME! **FOR**

SYDSLESVIG FRIT

Lær mindretallets
historie at kende
på Sydslesvigs
'nationalmuseum'

**DANEVIRKE
MUSEUM**

www.danevirkemuseum.de

Sydslesvig

GRÆNSEFORENINGEN
Oplev Sydslesvig

Båndet til Danmark

Mindretallets kontakt til Danmark finder sted i hverdagen. Det er kontakten til venner, familie, faglige kolleger, jævnaldrende elever, sportsfæller, foreningers venskabsforbindelser m.m., der knytter båndet mellem mindretal og moderland.

Men der er også en fast kalender med tilbagevendende begivenheder. Grupper fra mindretallet er hvert efterår på besøg hos Folketinget i København og deltager om sommeren i Folkemødet på Bornholm (foto).

Desuden blev der også 2018-19 gjort brug af alle lejligheder til at fortælle om mindretallet og invitere danskere til at opleve Sydslesvig, deriblandt på Rejsemessen i Herning og pædagogiske læringsmesser samt til de Historiske Dage og under Kulturnatten i København.

Nyt Sydslesvigudvalg

Efter Folketingsvalget 2018 har parlamentet udpeget et nyt Sydslesvigudvalg. Fremover består det af en repræsentant fra hver af de syv største grupper på tinge, nemlig Troels Ravn (S), Anni Matthiesen (V), Martin Henriksen (DF), Rune Christiansen (RV), Karina Lorentzen Dehnhardt (SF), Christian Juhl (EL) og Niels Flemming Hansen (K). Ny formand for udvalget er Christian Juhl.

Det nye udvalg blev taget vel imod syd for grænsen, hvor der i mindretallet var stor tilfredshed med blandingen af erfarne "Sydslesvig-politikere" og nye ansigter. "Vi ser frem til at fortsætte det tillidsfulde samarbejde med udvalget, der er livsnerven i forholdet mellem Danmark og det danske mindretal", erklærede formand for SSF Jon Hardon Hansen.

Velkommen Sydslesvig

LÆS ME

Aktivit

**FOREDRAG: SØNDERJYLLAND-
SCHLESWIG KOLONIAL - DENGANG
OG I DAG**

📍 Flensborg Bibliotek, Flensborg

**BESØG FLENSBOG AVIS
RUNDVISNING I MEDIE**

📍 Flensborg Avis, Flensborg

en til Oplev slesvig

ME

Oplev Sydslesvig

Efter flere års forberedelse er den længe ventede turistiske internetportal *Oplev Sydslesvig* gået online. Formålet med fællesprojektet, der er finansieret af Sydslesvigudvalget og har Dansk Centralbibliotek som tovholder, er at interessere mennesker i Danmark for et ophold i Sydslesvig.

www.oplevel-sydslesvig.dk

iviteter

Mindretalspolitikken i Tyskland

Efter et fremstød fra det danske mindretals parti SSW har delstaterne Slesvig-Holsten, Brandenburg og Sachsen (hvor de danske, frisiske og sorbiske mindretal har hjemme) 2019 foretaget et fremstød i delstaternes kammer, Forbundsrådet. Målet er at få optaget et artikel om mindretallenes beskyttelse i den tyske grundlov. Formanden for det tyske Mindretalsråd, SSF-formand Jon Hardon Hansen, har hilst dette velkommen.

Da slesvig-holstens Ministerpræsident Daniel Günther har været formand for forbundsrådet i 2019, er det for første gang også lykkedes at få en dialog mellem Mindretalsrådet og Forbundsrådet op at stå. Mindretallene er meget interesserede i at styrke denne kontakt, da dette andetkammer ved siden af Forbundsdagen spiller en vigtig rolle for lovgivningen i Tyskland.

SSF-generalsekretær Jens A. Christiansen og SSF-formand Jon Hardon Hansen med Tysklands nye mindretalskommitterede Bernd Fabritius, der var på tiltrædelsesbesøg på Flensborghus.

JUL I SYDSL

Julemærket 2019

Årets julemærker for Sydslesvig er tegnet af Marit Beckmann. Hun er fuglemaler med eget atelier i Løgumkloster. Motiverne udspringer derfor af marskens rige fugleliv, og hver fugl har fået sit eget mærke, så de er lette at genkende.

Julemærkerne kan bl.a. købes på alle SSF-sekretariater i landsdelen og bestilles online på SSFs hjemmeside under www.syfo.de. Et ark med 32 mærker koster 4 euro eller 40 kroner.

For første gang er det også muligt at købe digitale julemærker til digitale julehilsner. Fire udvalgte julemærker kan fås for 4 euro, hvorefter disse kan anvendes uden begrænsninger.

JUL I SYDSLESVIG 2019 JUL I SYDSLESVIG 2019 JUL I SYDSLESVIG 2019

JUL I SYDSLESVIG 2019 JUL I SYDSLESVIG 2019 JUL I SYDSLESVIG 2019

JUL I SYDSLESVIG 2019 JUL I SYDSLESVIG 2019 JUL I SYDSLESVIG 2019

JUL I SYDSLESVIG 2019 JUL I SYDSLESVIG 2019 JUL I SYDSLESVIG 2019

Julemærkesalgets overskud anvendes til Sydslesvigs
Årets julemærker er tegn

LESVIG 2019

JUL I SYDSLESVIG 2019

JUL I SYDSLESVIG 2019

JUL I SYDSLESVIG 2019

JUL I SYDSLESVIG 2019

JUL I SYDSLESVIG 2019

JUL I SYDSLESVIG 2019

JUL I SYDSLESVIG 2019

JUL I SYDSLESVIG 2019

JUL I SYDSLESVIG 2019

JUL I SYDSLESVIG 2019

JUL I SYDSLESVIG 2019

JUL I SYDSLESVIG 2019

JUL I SYDSLESVIG 2019

JUL I SYDSLESVIG 2019

JUL I SYDSLESVIG 2019

JUL I SYDSLESVIG 2019

svigsk Forenings humanitære arbejde i landsdelen
regnet af Marit Beckmann

Sydslesvigsk Forenings sekretariater

Dansk Generalsekretariat

Flensborghus
Norderstr. 76
24939 Flensborg
tlf. 0461/14408-0
info@syfo.de

Tysk postadresse:
Postfach 2664
24916 Flensborg

Dansk postadresse:
Postboks 369
DK-6330 Padborg

SSF Flensborg by

Bysekretariatet
Schiffbrücke 42
24939 Flensborg
tlf. 0461/14408-125, -126, -127
flby@syfo.de

SSF Flensborg Amt

Amtssekretariatet
Norderstr. 74
24939 Flensborg
tlf. 0461/14408-155, -156
flamt@syfo.de

SSF Sydtønder amt

Amtssekretariatet
Lorenz-Jannsen-Str. 1
25899 Nibøl
tlf. 04661/2755, fax 2432
lars@syfo.de

SSF Husum amt

Amtssekretariatet
Husumhus
Neustadt 95
25813 Husum
tlf. 04841/2612
husum@syfo.de

SSF Ejdersted amt

Skipperhuset
Amtssekretariatet
Am Hafen 30
25832 Tønning
tlf. 04861/5493
ejdersted@syfo.de

SSF Rendsborg-Egernførde amt

Medborgerhuset
H.C. Andersen-Weg 8
24340 Egernførde
tlf. 04351/2527
og
Ejderhuset
Brandtstr. 29-31
24782 Bydelstorp
tlf. 04331-4388077
rd-eck@syfo.de

SSF Gottorp amt

Amtssekretariatet
Slesvighus
Lollfuß 89
24837 Slesvig
tlf. 04621/23888
gottorp@syfo.de

Lejrskole- eller kursusophold ved vadehavet?

Tag på opdagelse i UNESCO-verdensnaturarven vadehavet

Oplev UNESCO-verdenskulturarven med ”Danmarks fødselsattest” Danevirke og vikingetidens metropol Hedeby eller se nogle af Danmarkshistoriens betydeligste fund på Gottorp Slot

Slap af ved nogle af vadehavets fineste strande

Bo i enestående historiske omgivelser fra 1600-tallet

Læs mere om mulighederne på
www.skipperhuset.de

Også for private grupper!

Am Hafen 30
D-25832 Tönning

bestyrer: Kerstin Pauls
tlf. 0049 4861 5493
kerstin@syfo.de

Skipperhuset

